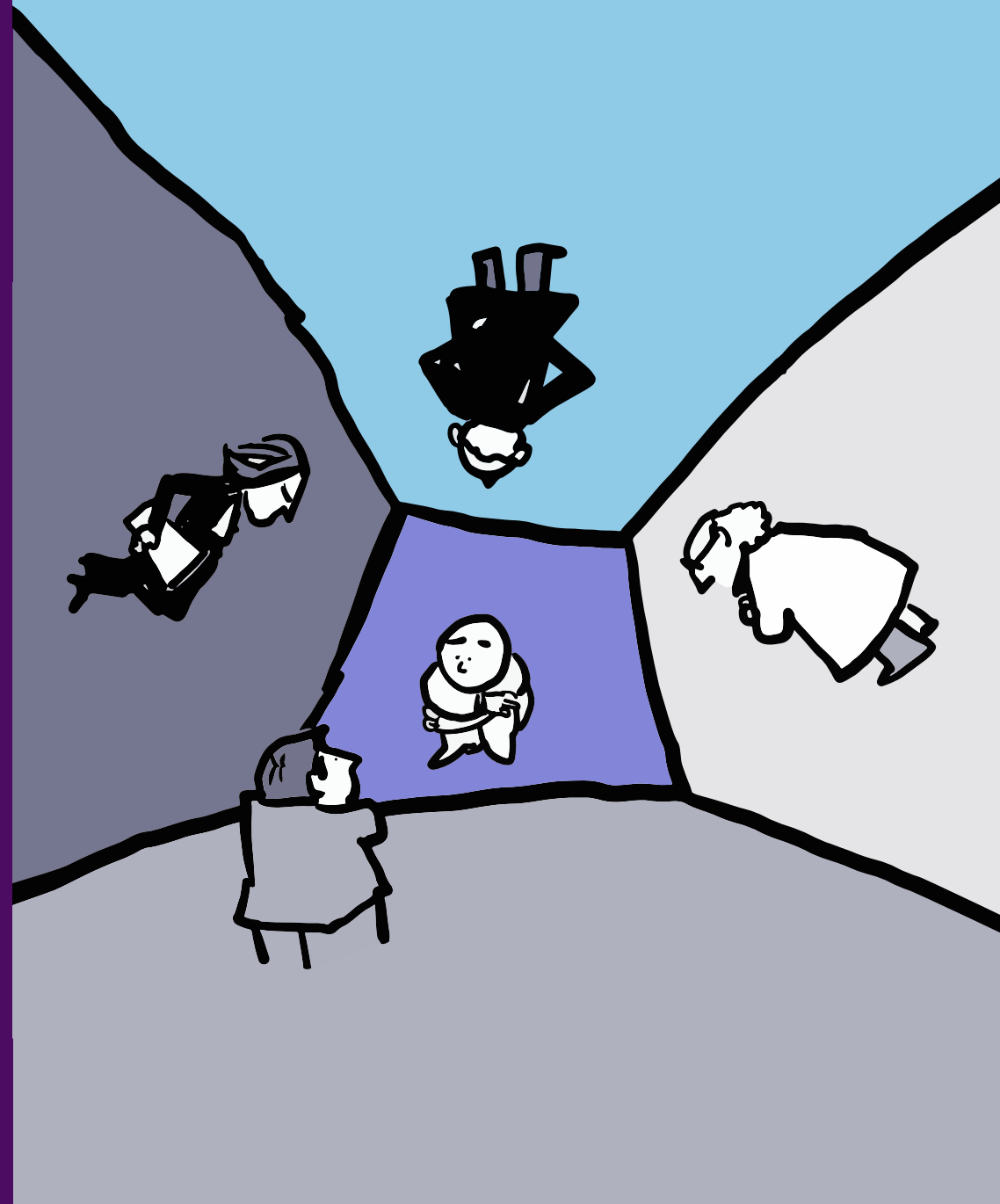

Adviescollege Verloftoetsing TBS
Ministerie van Justitie en Veiligheid

Adviescollege Verloftoetsing TBS

Jaarverslag 2023

Inhoud

Inleiding **3**

Hoofdstuk 1 Kerntaak **4**

- 1.1 Inleiding 4
- 1.2 Procedure 5
- 1.3 Aantal adviezen in 2023 6
- 1.4 Adviezen met voorwaarde 7
- 1.5 Aanhoudingen 7
- 1.6 Beslissingen namens de minister 8
- 1.7 Doorlooptijden 9

Hoofdstuk 2 Lerende verlofpraktijk **10**

- 2.1 Algemeen 10
- 2.2 Kwaliteit 10
- 2.3 Communicatie 11

Inleiding

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS is een onafhankelijk college dat alle verlofaanvragen van tbs-gestelden inhoudelijk toetst en vervolgens van een advies aan de minister voor Rechtsbescherming voorziet. Het gaat daarbij om vier soorten van verlof: begeleid verlof, onbegeleid verlof, transmuraal verlof en proefverlof.

Het adviescollege stelt zich ten doel een onafhankelijke inhoudelijke toets van alle verlofaanvragen binnen een redelijke termijn te waarborgen en daarover een gedegen advies uit te brengen aan de minister. Hierbij betreft het adviescollege alle (recente) beschikbare informatie op het gebied van risicotaxatie en levert het adviescollege een inhoudelijke bijdrage aan de lerende verlofpraktijk.

Het voorliggende jaarverslag bevat een overzicht van de adviezen die het adviescollege in 2023 heeft uitgebracht en over de activiteiten die het adviescollege op het gebied van de lerende verlofpraktijk heeft verricht.

Hoofdstuk 1 *Kerntaak*

1.1 Inleiding

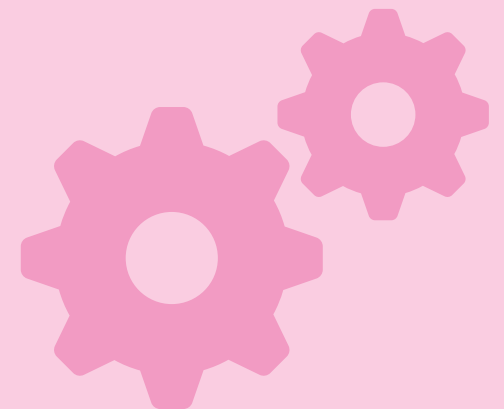
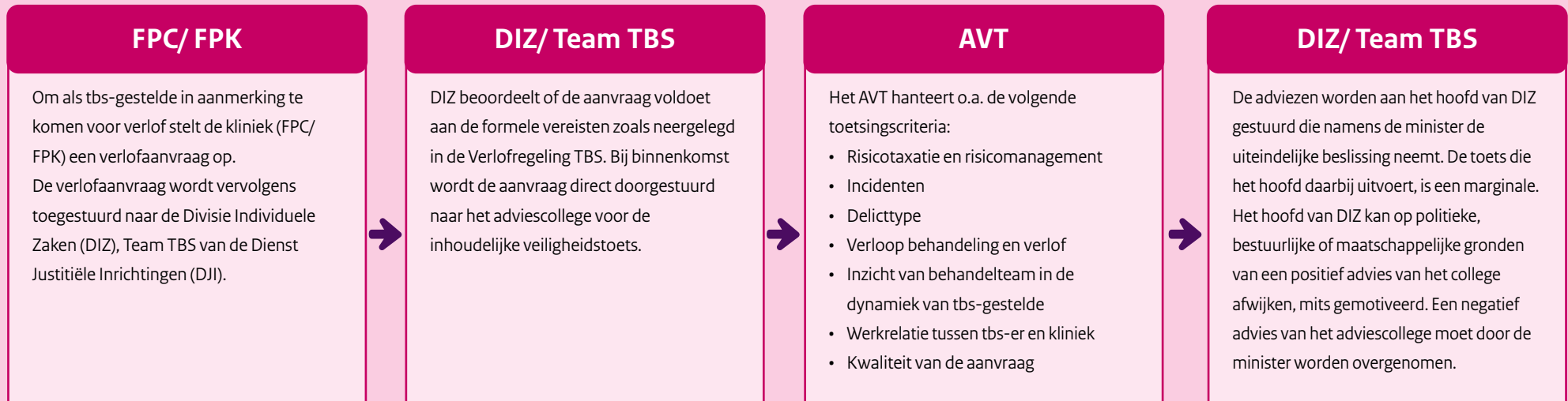
Het adviescollege heeft volgens artikel 4 van het Instellingsbesluit tot taak 'het inhoudelijk beoordelen van alle verlofaanvragen inzake terbeschikkinggestelden of anderszins verpleegden die in inrichtingen waar tbs met verpleging ten uitvoer wordt gelegd verblijven, en daarover gemotiveerd advies uitbrengen aan de minister'.

De belangrijkste vraag die het adviescollege telkens dient te beantwoorden, is of het toekennen van verlof aan een terbeschikkinggestelde uit een oogpunt van veiligheid verantwoord is. Het adviescollege past bij dit inhoudelijk oordeel de criteria van de zogenaamde Verlofregeling TBS toe. Deze ministeriële regeling behelst een format waaraan iedere aanvraag dient te voldoen en volgens welke de kliniek informatie moet verstrekken over achtereenvolgens:

- de voorgeschiedenis van de terbeschikkinggestelde;
- het indexdelict (het delict dat tot het opleggen van de tbs-maatregel heeft geleid);
- het delictscenario;
- de diagnostiek;
- het behandelverloop;
- de risicoanalyse (de klinische overwegingen en resultaten van de risicotaxatie die samen leiden tot interpretatie en weging van de risicofactoren bij verlof);
- het risicomanagement ten aanzien van het verlof;
- het verlofplan.

Het adviescollege beoordeelt op basis van de hiervoor genoemde onderdelen of er een positief dan wel een negatief verlofadvies aan de minister voor Rechtsbescherming wordt gegeven. Het adviescollege behandelt de verlofaanvragen in commissies, bestaande uit een jurist en drie gedragsdeskundigen, van wie tenminste één psychiater en één psycholoog. Voor een nadere uitleg over de werkwijze van het college wordt verwezen naar de website via bijgevoegde link [Over het AVT | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](https://www.verlofadviescollege.nl).

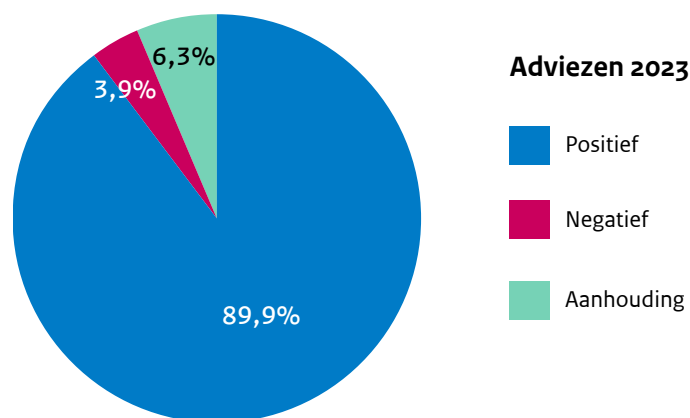
1.2 Procedure

1.3 Aantal adviezen in 2023

In de periode van 1 januari tot en met 31 december 2023 heeft het adviescollege in totaal 1692 adviezen uitgebracht. Het ging daarbij om 1520 positieve adviezen en 65 negatieve adviezen, terwijl 107 verlofaanvragen (deels) werden aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie.

Deze cijfers zien er in schema aldus uit:

Hieronder zijn de aantallen positieve en negatieve adviezen van het college in de periode van 1 januari tot en met 31 december 2023 weergegeven per verlofsoort. De verlofaanvragen die door het adviescollege zijn aangehouden, hebben na ontvangst van de aanvullende informatie geleid tot een positief of negatief advies. Deze zijn meegenomen in deze cijfers. Hierbij kan worden vermeld dat in 95,5% van de aangehouden zaken alsnog een positief advies is afgegeven.

Begeleid verlof		
	Positief	Negatief
Aanvraag of evaluatie	501	4
Wijziging verlofplan	62	4
Ambtshalve	9	
Onbegeleid verlof		
Aanvraag of evaluatie	291	22
Wijziging verlofplan	81	9
Ambtshalve	-	
Transmuraal verlof		
Aanvraag of evaluatie	546	11
Wijziging verlofplan	241	12
Ambtshalve	3	
Proefverlof		
Aanvraag of evaluatie	90	2
Wijziging verlofplan	31	1
Ambtshalve	-	
Totaal	1855	65

Het totaal aantal adviezen uitgesplitst naar soort aanvraag, zoals hierboven vermeld, is hoger dan het totaal aantal aan de minister uitgebrachte adviezen in 2023 omdat in sommige aanvragen zowel een evaluatie als een nieuwe verlofmarge is aangevraagd en hierover één advies is uitgebracht.

In bovenstaand overzicht zijn eveneens de adviezen opgenomen die het adviescollege ambtshalve aan de minister heeft gegeven. Dit betreft zaken waarin het adviescollege negatief heeft geadviseerd ten aanzien van de gevraagde verlofmarge, maar wel aanleiding zag om ambtshalve positief te adviseren ten aanzien van het verlenen van

een lagere verlofmachtiging. Deze komen in bovenstaande tabel derhalve twee keer terug, onder negatief voor het gevraagde en onder positief voor de lagere machtiging.

Een opvallend cijfer is dat er 22 keer negatief is geadviseerd over een aanvraag voor onbegeleid verlof. De belangrijkste redenen zijn hieronder weergegeven, waarbij wordt opgemerkt dat in één advies meerdere redenen kunnen zijn opgenomen.

Reden	Frequentie
Het huidige toestandsbeeld van de patiënt werd onvoldoende stabiel geacht voor onbegeleid verlof	10
De delictanalyse en/of diagnostiek, en daarmee de risicofactoren, zijn nog onvoldoende in beeld	5
Een analyse van recente incidenten, en de gevolgen hiervan voor het risicomanagement, ontbreekt	5
Het zicht op de dynamiek met partner of het netwerk is onvoldoende	5
Er is nog onvoldoende zicht op de seksualiteitsbeleving	5
Het risicomanagement is onvoldoende uitgewerkt	4

1.4 Adviezen met voorwaarde

Het adviescollege heeft in 2023 in 135 gevallen positief geadviseerd ten aanzien van het verlenen van het gevraagde verlof, maar daarbij één of meer aanvullende voorwaarden gesteld omtrent de uitvoering van het verlof.

In onderstaand overzicht staan de voorwaarden vermeld die in 2023 in een advies zijn opgenomen. Per voorwaarde is aangegeven hoe vaak deze in 2023 in een advies voorkwam, waarbij in één advies meerdere voorwaarden kunnen zijn opgenomen.

Voorwaarde	Frequentie
Het verlof is goedgekeurd tot en met een bepaalde stap van het verlofplan	72
Het gehele verlofplan is goedgekeurd met uitzondering van een bepaalde stap in het verlofplan	18
Voorwaarde van dubbele begeleiding	12
Voorwaarde ten aanzien van mannelijke begeleiding tijdens verloven	11
Voorwaarde t.a.v. netwerkverloven	9
Er dient sprake te zijn van een beveiligde en/of dubbel begeleidde fase, die uit minimaal vijf verloven dient te bestaan	6
Voorwaarde ten aanzien van reikwijdte of opbouw van de verloven	6
Het verlof wordt toegekend voor verblijf in een bepaalde voorziening	5
Overige voorwaarde ten aanzien van de begeleiding, specifiek voor de betreffende casus	5
Voorwaarde realisatie dagbesteding voor uitbreiding vrijheden	1
Voorwaarde dat de LFPZ-status wordt opgeheven	1
Voorwaarde van controle gegevensdragers	1

1.5 Aanhoudingen

Het adviescollege heeft in 2023 107 verlofaanvragen (deels) aangehouden met het verzoek om aanvullende informatie. In onderstaand overzicht is in kaart gebracht hoe de aanhoudingen zijn verdeeld over de verschillende soorten verlofaanvragen.

Soort verlofaanvraag	Frequentie
Aanvraag begeleid verlof	7
Evaluatie begeleid verlof	6
Wijziging verlofplan begeleid verlof	3
Aanvraag onbegeleid verlof	21
Evaluatie onbegeleid verlof	1
Wijziging verlofplan onbegeleid verlof	10
Aanvraag transmuraal verlof	15
Evaluatie transmuraal verlof	9
Wijziging verlofplan transmuraal verlof	29
Aanvraag proefverlof	2
Evaluatie proefverlof	2
Wijziging verlofplan proefverlof	2

Een opvallend cijfer is dat er 29 wijzigingen van het verlofplan binnen een machtiging voor transmuraal verlof zijn aangehouden. In 8 gevallen ging het om een losse aanvraag tot wijziging van het verlofplan en in 21 gevallen betrof het een gecombineerde aanvraag met een evaluatie.

De belangrijkste vragen van het adviescollege in deze zaken zagen op het volgende:

- Een toelichting op de vervolgvoorziening en/of het concrete risicomanagement, toegespit op de gevraagde vervolgstap in het transmurale traject in relatie tot de nog aanwezige risicofactoren.
- Een onderbouwing waarom de gevraagde stap passend werd geacht gelet op (de voorgeschiedenis en) het huidige beeld van betrokkene, waarom de beoogde voorziening geschikt is voor deze patiënt en hoe het concrete risicomanagement en verlofplan er daar uitziet.
- Concrete informatie over het netwerk, inclusief toegespitst risicomanagement op het verlof naar of met het netwerk.

In 2022 is in overleg met de klinieken een vast format opgesteld voor een tussentijdse aanvraag tot wijziging van het verlofplan, aangezien hier in de Verlofregeling TBS niet in was voorzien. Dit bleek in de praktijk relatief vaak te leiden tot aanhoudingen door het adviescollege wegens het ontbreken van informatie. Om deze reden zijn er een aantal vaste onderdelen vastgesteld, die standaard in elke wijzigingsaanvraag terug zouden moeten komen.

Dit lijkt het afgelopen jaar tot een aanzienlijke verbetering te hebben geleid, aangezien uit bovenstaande cijfers blijkt dat slechts acht losse wijzigingsaanvragen binnen een transmuraal verlof zijn aangehouden. De wijzigingsaanvragen welke gecombineerd met een evaluatie van het transmurale verlof zijn ingediend, hebben echter relatief vaak tot een aanhouding geleid. Het adviescollege zal dit onder de aandacht brengen van de klinieken.

1.6 Beslissingen namens de minister

In 2023 heeft het adviescollege geen volledig contraire beslissingen namens de minister voor Rechtsbescherming ontvangen. Het adviescollege heeft wel drie beslissingen ontvangen waarin namens de minister een extra voorwaarde is gesteld aan de verlofmachtiging.

- In één zaak heeft het hoofd van DIZ aan een evaluatie voor transmuraal verlof de voorwaarde van dubbele begeleiding verbonden. Deze beslissing was niet nader gemotiveerd, maar bij navraag werd als reden voor de extra voorwaarde het hoge onttrekkingsrisico aangegeven. Het adviescollege had de behandeling van de aanvraag in aanvang aangehouden met het verzoek om een toelichting op de vormgeving van het risicomanagement ten aanzien van agressief gedrag en het risico op onttrekking, maar achtte zich met de toelichting voldoende voorgelicht en het gevraagde verlof op basis hiervan verantwoord. Het adviescollege had de minister derhalve geadviseerd om het verlof conform het verlofplan van de kliniek te verlenen.
- In één zaak heeft het hoofd van DIZ aan een evaluatie voor transmuraal verlof de voorwaarde van handhaving van elektronische monitoring verbonden. De kliniek

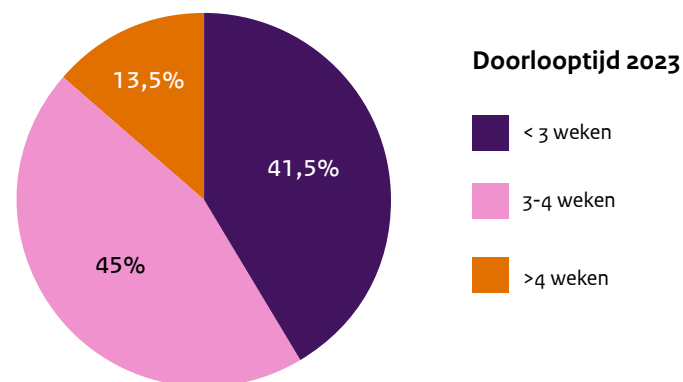
had verzocht om de verlofvoorwaarde van elektronisch toezicht te laten vervallen en het adviescollege heeft hier positief over geadviseerd. Gelet op een eerdere onttrekking en het als matig tot hoog ingeschatte onttrekkingsrisico, heeft DIZ besloten om de voorwaarde van elektronische monitoring vooralsnog te handhaven als onderdeel van het bestaande risicomanagement.

- In één zaak heeft het hoofd van DIZ namens de minister een voorwaarde aan het verlof verbonden vanwege slachtofferbelangen, te weten dat dient te worden voldaan aan de afbetalingsregeling.

1.7 Doorlooptijden

Het adviescollege streeft ernaar om binnen drie tot vier weken na ontvangst van een verlofaanvraag een advies te zenden aan de minister. Voor het vaststellen van de doorlooptijd geldt als begin de datum van binnenkomst van de aanvraag bij het adviescollege en als einde de datum waarop het advies aan DIZ wordt verzonden.

In 2023 is 41,5% van de verlofaanvragen binnen een termijn van drie weken afgehandeld. Een termijn tussen de drie en vier weken bleek nodig voor 45% van de aanvragen en 13,5% werd verwerkt na vier weken.

Hoofdstuk 2 *Lerende verlofpraktijk*

2.1 Algemeen

De parlementaire commissie Visser heeft in juni 2006 in het rapport 'Tbs, vandaag over gisteren en morgen' de term 'lerende verlofpraktijk' geïntroduceerd. Vrij vertaald houdt de lerende verlofpraktijk in dat alle professionals in het tbs-veld zich actief inzetten om te komen tot een effectievere verlofpraktijk met minder onttrekkingen, ontvluchtingen en incidenten. Door lering te trekken uit de ervaringen van de bestaande verlofpraktijk wordt, in een continu proces van professionalisering, gestreefd naar verbetering van die verlofpraktijk en vergroting van de veiligheid in de samenleving.

De lerende verlofpraktijk speelt ook bij de primaire taak van het adviescollege een rol. Het adviescollege tracht middels de motivering van de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk. Het adviescollege streeft er tevens naar om ook in een ruimer verband dan via de individuele adviezen een bijdrage te leveren aan de lerende verlofpraktijk, zoals door het organiseren van seminars en workshops en het publiceren van artikelen.

In het belang van de lerende verlofpraktijk vindt tevens periodiek overleg plaats met de ketenpartners. Een belangrijk doel van deze overleggen is het tijdig signaleren en bespreken van knelpunten binnen de verlofpraktijk.

2.2 Kwaliteit

Het adviescollege is op 10 december 2023 met het voltallige college 'de hei op gegaan' om diverse inhoudelijke thema's en knelpunten te bespreken die de verloftoetsing raken. Dit betrof onder meer het verlofbeleid bij vreemdelingen, de veiligheidsbeoordeling bij een gemaximeerde terbeschikkingstelling en de mogelijkheid van het opstarten van vrijheden na een terugplaatsing in de kliniek. Tevens is er aandacht besteed aan de interne werkwijze. Een aantal punten vragen om nadere bespreking met het ministerie en DJI. Dit zal in het eerste kwartaal van 2024 worden opgepakt.

2.3 Communicatie

Ketenpartners

Direct betrokken bij de verlofaanvragen zijn enerzijds de FPC's, de FPK's en de GGZ instellingen waar de tbs-gestelden verblijven en anderzijds de Divisie Individuele Zaken. Door het bureau van het adviescollege, de instellingen en DIZ is in 2023 net als voorgaande jaren veel aandacht besteed aan het in stand houden van een korte communicatielijn over de procesgang van de verlofaanvragen.

Website

Het adviescollege vindt het van belang om niet alleen zijn ketenpartners, maar ook overige belangstellenden op de hoogte te houden van de diverse activiteiten van en ontwikkelingen binnen het college. Middels de website van het adviescollege wordt beoogd zoveel mogelijk inzicht te geven in de achtergrond, taak en werkwijze van het adviescollege.

Op de website is onder meer informatie te vinden over:

- De werkwijze en samenstelling van het adviescollege -> [Samenstelling van het AVT | Over het AVT | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](#)
- Algemene (beleids)informatie over verlof en verloftoetsing -> [Verlof in de TBS | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](#)
- De lerende verlofpraktijk -> [Lerende verlofpraktijk | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](#)
- Publicaties, jaarverslagen en nieuwsbrieven -> [Documenten | Adviescollege Verloftoetsing TBS \(verlofadviescollege.nl\)](#)

Colofon

Dit jaarverslag is een uitgave van:

Adviescollege Verloftoetsing TBS

Postbus 24019 | 3502 ma Utrecht

t 0880 713 900 | secretariaat@avt.minjus.nl

www.verlofadviescollege.nl

April 2024

Het Adviescollege Verloftoetsing TBS toetst verlofaanvragen van tbs-gestelden en brengt daarover onafhankelijk advies uit aan de minister. Het beoordeelt verlofaanvragen primair vanuit veiligheidsoogpunt voor de samenleving.